

KLAGANDE

Lunds kommun

MOTPART

Migrationsverket

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Linköpings dom den 17 april 2019 i mål nr 62-19,
se bilaga A

SAKEN

Statlig ersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten bifaller överklagandet endast på så sätt att Lunds kommun förklaras ha rätt till ersättning för de vårdkostnader den har haft för M.M. och M.H. under i målet aktuella tidsperioder.
  2. Kammarrätten avslår överklagandet i övrigt.
-

YRKANDEN M.M.

Lunds kommun yrkar att kommunens ansökan om ersättning för faktiska kostnader för vård av barn i annat hem än barnets egna ska beviljas. Kommunen anför bl.a. följande. Det är rimligt att anse att det finns skäl för vård enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU) trots att en ungdom gör framsteg i sin behandling. Det tar tid innan en förändring hos en ungdom kan anses bestående. Det kan därför finnas skäl för LVU – i en vårdkedja – även när ungdomen har gjort stora framsteg.

Migrationsverket motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom och anför bl.a. att kommunen inte har visat att kommunen har rätt till sökt ersättning.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Frågan i målet är om kommunen har rätt till ersättning för de faktiska kostnader som kommunen har haft för den vård som har getts i målet aktuella ungdomar under ansökta perioder. Kommunen gör gällande att de unga vårdas på grund av ett vårdbehov enligt LVU, men att vården ges dem på frivillig väg.

Ersättning ska enligt 29 a § förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utläningar lämnas för kostnader för vård som ges till ett ensamkommande barn med stöd av LVU. Ersättning ska även lämnas för kostnader för vård när det finns ett vårdbehov på grund av sådana förhållanden som avses i 2 och 3 § samma lag men vården ges med stöd av socialtjänstlagen (2001:453). Ersättning ska lämnas för kommunens faktiska kostnad per barn och dygn för den del av kostnaden som överstiger beloppet för schablonersättningen.

Som förvaltningsrätten har angett ankommer det inte på Migrationsverket eller, i förlängningen, de allmänna förvaltningsdomstolarna att överpröva en kommuns beslut om vård som sådant i ett ärende eller mål av aktuellt slag. En nödvändig gränsdragning måste emellertid göras mellan sådana omständigheter som avses i 2 och 3 §§ LVU och andra omständigheter som kan ligga till grund för ett beslut om vård (jfr kammarrättens dom den 20 september 2019 i mål nr 1675-19). Det kan dock inte fordras att en kommun kommer in med en fullständig utredning. En kommun måste däremot redogöra för vilka omständigheter som har legat till grund för bedömningen av vårdbehovet med en viss konkretion och vilken bestämmelse i LVU vårdbehovet anses hänförligt till samt komma in med tillräcklig information i fråga om vårdbehovet kvarstår under den sökta perioden. Hänsyn måste dock tas till att vårdbehovet kan bli mindre framträdande ju längre tid vården ges den unge.

För att en kommun ska ha rätt till i målet aktuell ersättning, krävs att den unge har ett vårdbehov enligt LVU. Högsta förvaltningsdomstolen har genom rättsfallet RÅ 2010 ref. 24 klargjort att LVU inte kan aktualiseras när ett beteende närmast är att betrakta som ett symptom på en psykisk störning. Detta innebär, enligt kammarrättens uppfattning, att den utredning som en kommun lägger fram i mål av nu aktuellt slag, behöver innehålla uppgifter som tydliggör att förhållandena inte är sådana att LVU inte skulle kunna bli tillämplig med anledning av att beteendet är ett uttryck för den unges psykiska besvär.

M.A.A.

Utöver vad kommunen har framfört om grunderna för M.A.A:s vård i förvaltningsrätten, har kommunen anfört bl.a. följande. M.A.A. har ett aggressivt beteende och hamnar i konfliktsituationer. Han har under perioden gjort framsteg men beskrivs under kvartal 3 år 2017, som mycket lättpåverkad och att han hamnar i fel sällskap. I juni 2017 upplevdes M.A.A. av sitt boende som påverkad av droger. Han har alltid uppvisat

negativa resultat på drogtester och därför misstänker man att han använder Spice. M.A.A. bedöms inte agera som en missbrukare men det finns en rädsla för att han dras med av andra. Det fanns vidare LVU-liknande förhållanden även innan M.A.A. kom till Sverige eftersom han har beskrivit att hans föräldrar försvann när han var i treårsåldern och att han, när han bodde hos sin farbror, levde ett nomadliv och att han var hungrig hela tiden.

En misstanke om missbruk är visserligen oroväckande men är inte tillräckligt för att utgöra ett vårdbehov enligt LVU. Utöver misstanken om missbruk har kommunen inte lämnat tillräckligt konkreta uppgifter för att visa att M.A.A. har ett sådant vårdbehov. Kommunen har därför inte rätt till sökt ersättning för vården av honom.

M.H.

Utöver vad kommunen har framfört om grunderna för M.H:s vård i förvaltningsrätten, har kommunen anfört bl.a. följande. M.H. uppvisar ett aggressivt beteende och hamnar i konfliktsituationer. I underlaget för den aktuella placeringen anges att M.H. kan vara ombytlig och oförutsägbar. Han verkar utnyttja människor i sin omgivning. Han har flera gånger slagit sönder möblerna i sitt rum och i vardagsrummet när han inte har fått som han vill. Han stängde nyligen in ledartuppen i redskapsskjulet. I februari 2017 blev M.H. upprörd och aggressiv och slog en personal i ansiktet och puttade personalen. I mars 2017 blev M.H. misstänkt för ofredande och skadegörelse på boendet. I april 2017 uttalades det att han inte uppvisar något som tyder på en neuropsykiatrisk problematik. Vårdbehovet kvarstår under aktuell period även om M.H. har gjort framsteg.

Målet gäller om kommunen har rätt till ersättning för faktiska kostnader under del av kvartal 4 år 2017. Kommunen har redogjort för omständigheter med viss konkretion under 2017 även om vissa händelser saknar en återgiven tidsperiod. Med beaktande av vad som har framkommit, framstår M.H:s vårdbehov under den aktuella perioden inte lika framträdande som

det gjorde under början och mitten av år 2017. Även med hänsyn till detta anser kammarrätten att det kommunen har anfört utgör tillräcklig information om M.H:s vårdbehov för att beviljas den sökta ersättningen.

M.M.

Utöver vad kommunen har framfört om grunderna för M.M:s vård i förvaltningsrätten, har kommunen anfört bl.a. följande. I mars 2017 meddelade M.M:s boende att han hade blivit aggressiv och hotfull och slagit sönder fyra bilar. Han har till följd av sitt svåra beteende omplacerats vid flera tillfällen. I augusti 2017 uppstod bråk på boendet och M.M. var aggressiv och förstörde saker. I september 2017, vid besök av störningsjouren, öppnade M.M. dörren med en kökskniv i handen. M.M. har i september 2017 också uttalat hot mot personal. I september 2017 har bedömningen gjorts av sjukvården att M.M. inte var ”psykotisk eller mentalt sjuk”.

Kommunen har enligt kammarrättens uppfattning lämnat tillräcklig information i målet för bedömningen att M.M:s vårdbehov är sådant som avses i 3 § LVU. Det redogjorda beteendet framstår inte som att det endast kommer från M.M:s psykiska problematik och beteendet kan även ses hos andra som inte har samma problematik. Att M.M. har gjort framsteg i vården utgör inte hinder för att kommunen ska få sökt ersättning. Kommunen har alltså rätt till sökt ersättning för M.M. för i målet sökt period.

M.R.

Utöver vad kommunen har framfört om grunderna för M.R:s vård i förvaltningsrätten, har kommunen anfört bl.a. följande. M.R. har blivit anmäld för misshandel av personal vid sina boenden och har bl.a. utsatt sig själv för fara. Enligt hans boende uppvisar han flera svårigheter, kommer i ständiga konflikter och visar våldsamma tendenser. M.R. har tidigare blivit omedelbart omhändertagen enligt 6 § LVU.

Någon utredning som visar annat än att M.R:s beteende grundar sig i hans psykiska besvär har inte lämnats in. Kammarrätten instämmer därför i förvaltningsrättens bedömning att kommunen inte har rätt till ersättning avseende M.R.

A.R.

De omständigheter som kommunen har åberopat till stöd för sin rätt till ersättning vad gäller A.R. hänför sig till år 2016. Några konkreta uppgifter om det påstådda missbruket har inte lämnats. Kammarrätten gör mot denna bakgrund ingen annan bedömning än den förvaltningsrätten har gjort. Rätt till sökt ersättning avseende A.R. finns därmed inte.

Y.S.M.

Kammarrätten finner inte skäl att göra en annan bedömning än den förvaltningsrätten har gjort, dvs. att kommunen inte har visat att Y.S.M:s vårdbehov har motsvarat vad som avses i LVU under nu aktuell period. Kommunen har därför inte rätt till sökt ersättning.

Sammanfattning

Kammarrätten anser således att kommunen har rätt till sökt ersättning för M.H. och M.M. Överklagandet ska därför bifallas såvitt avser dessa. I övrigt har det inte framkommit tillräckliga skäl för att ändra förvaltningsrättens dom.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

kammarrättslagman
ordförande

kammarrättsråd

tf. kammarrättsassessor
referent

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING****DOM**
2019-04-17
Meddelad i LinköpingMål nr
62-19**KLAGANDE**
Lunds kommun**MOTPART**
Migrationsverket**ÖVERKLAGAT BESLUT**
Migrationsverkets beslut den 3 december 2018, dnr 7.4.3-2018-29205**SAKEN**
Ersättning enligt förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar, ersättningsförordningen

---

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet delvis på så sätt att kommunen förklaras ha rätt till ersättning för de vårdkostnader den haft för O.H., S.H.A.A. och A.J. under det fjärde kvartalet 2017 och överlämnar målet till Migrationsverket för beslut om sådan ersättning.

Förvaltningsrätten avslår överklagandet i övrigt.

YRKANDEN M.M.

Migrationsverket avslag den 3 december 2018 kommunens ansökan om statlig ersättning för de faktiska vårdkostnader kommunen haft för bl.a. M.A.A., M.H., O.H., M.M., M.R., A.R., S.H.A.A., Y.S.M. och A.J. Som skäl för beslutet angavs att de visserligen ges vård med stöd av socialtjänstlagen (2001:453), men att kommunen inte visat att det föreligger ett vårdbehov på grund av sådana omständigheter som anges i 2 eller 3 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Kommunen yrkar att den ska beviljas sökt ersättning enligt ovan. Till stöd för sin talan uppger den huvudsakligen att respektive person bedöms ha ett socialt nedbrytande beteende men samtycker till vård och därför har beviljats placering frivilligt.

Migrationsverket vidhåller det överklagande beslutet och anför bl.a. följande. Utifrån några av handlingarna i målet kan utläsas att barnen har särskilda vårdbehov, men inte att detta är på sådana grunder som avses i 2 eller 3 § LVU. I vissa andra skrivelser går att utläsa att barnens vårdbehov periodvis tangerat 3 § LVU, men inte om vårdbehovet som eventuellt motsvarar LVU funnits under perioden som ansökan avser.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

En kommun kan under vissa förutsättningar ha rätt till ersättning för vård som ges ensamkommande barn och unga med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Detsamma gäller kostnader för vård som ges frivilligt enligt socialtjänstlagen (2001:453) när vårdbehovet grundas i sådana omständigheter som avses i 2 eller 3 §§ LVU (se 29 a och 30 a §§ ersättningsförordningen).

Det ankommer inte på Migrationsverket, eller i förlängningen förvaltningsdomstolarna, att överpröva kommunens beslut om vård som sådant. Där-
emot måste en nödvändig gränsdragning göras mellan sådana omständigheter som avses i 2 och 3 §§ LVU och andra omständigheter som kan ligga till grund för ett beslut om vård. I och med detta måste kommunen redogöra för vilka omständigheter som legat till grund för bedömningen av vårdbehovet (jfr 38 § ersättningsförordningen).

Gällande de aktuella personernas vårdbehov har kommunen anfört att det bedöms motsvara ett socialt nedbrytande beteende och redogjort för respektive persons omständigheter. Rätten gör följande bedömningar i fråga om huruvida kommunen har visat att deras vårdbehov motsvarar vad som anges i 3 § LVU.

M.A.A.

Kommunen har uppgett M.A.A. har svårigheter att lösa konfliktsituationer på egen hand och får ibland utbrott. Han beskrivs vara lättpåverkad, låser sig lätt och har svårt med koncentration och uthållighet.

Det lämnas inga konkreta uppgifter gällande omständigheter som legat till grund för kommunens bedömningar. Vad som angetts beträffande M.A.A. är sådant som kan variera mycket i allvarlighetsgrad och endast de uppgifter kommunen lämnat visar inte att han haft ett sådant socialt nedbrytande beteende som avses i 3 § LVU eller att detta medfört en påtaglig risk för att hans hälsa eller utveckling skulle skadas. Kommunen har därför inte gjort sannolikt att M.A.A. haft ett vårdbehov som motsvarar vad som avses i 3 § LVU.

M.H.

Kommunen har uppgett att M.H. har ett allt mer negativt beteende. Han har en tendens att fastna i beteenden som förhandlande, negativt och kortsiktigt tänkande och låsningar. Vid tillfällen betar han sig som ett litet barn.

Det lämnas inga konkreta uppgifter gällande omständigheter som legat till grund för kommunens bedömning och det beteende som redogörs för framstår inte som ett sådant socialt nedbrytande beteende som avses i 3 § LVU.

Kommunen har därför inte gjort sannolikt att M.H. haft ett vårdbehov som motsvarar vad som avses i 3 § LVU.

O.H.

Beträffande O.H. uppger kommunen att det finns en oro att han ska utsätta sig själv eller någon annan för fara. Han söker fysiska utmaningar som att hänga på broar, klättra på tak och balansera på murar. Han har svårt att vara still en längre tid och blir snabbt motoriskt orolig. Han ljuger mycket, har svårt att förstå sin del i vad som händer och vilka konsekvenser hans agerande kan få. Han har svårigheter med socialt samspel som exempelvis turtagning. Klasskamrater har uppfattat honom som skrämmande då han talat om att han vill dö eller skada sig själv och även haft en kniv med sig till skolan. Vid gränssättning kan han bli utåtagerande och kasta saker i golvet. Han har ofta olika vapen eller tillhyggen gömda och är ständigt beredd att försvara sig. Han anstränger sig inte i skolan, utan väljer de enkla vägarna. Flera placeringar har lett till sammanbrott.

I fråga om O.H:s beteende framkommer vissa konkreta omständigheter som, enligt rättens mening, sammantaget ger en bild av att han har ett sådant socialt nedbrytande beteende som avses i 3 § LVU och att detta medför en påtaglig risk för att hans hälsa och utveckling ska skadas. Uppgifterna är ostridiga och det finns inte skäl att ifrågasätta dem. Kommunen har därmed gjort sannolikt att de förhållanden som legat till grund för beslutet om vård varit sådana som avses i LVU.

M.M.

Kommunen har uppgett att M.M. har svåra traumatiserade upplevelser i sin bakgrund och att han dessutom har en lindrig psykisk utvecklingsstörning.

Hans svårigheter gör att han är aggressiv samt har bristande impulskontroll och har slagit sönder saker. Han är oberäknelig i sitt agerande och har uppfattats som skrämmande och svår att hantera. Han har också svårigheter i integrationen med andra. Han har varit svårbehandlad och behövt flytta många gånger. Kombinationen av detta gör att han är extra vårdkrävande och han har därför beviljats vård både enligt socialtjänstlagen utifrån socialt nedbrytande beteende och utifrån hans vårdbehov enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Vad som huvudsakligen är att betrakta som symptom på en psykisk sjukdom är inte att hänföra till ett socialt nedbrytande beteende så som det avses i 3 § LVU (jfr bl.a. Regeringsrättens [numera Högsta förvaltningsdomstolen] avgörande i RÅ 2010 ref. 24). Det går utifrån kommunens uppgifter inte att avgöra i vilka delar M.M:s beteende beror på hans funktionsnedsättning. Uppgifterna i sig saknar dessutom konkret och tydlig information gällande vad kommunen baserat sina bedömningar på och kan inte anses visa att M.M. haft ett sådant vårdbehov som motsvarar vad som avses i LVU.

M.R.

Beträffande M.R. har kommunen sammanfattningsvis uppgett att han utifrån sin autismdiagnos och utifrån svåra upplevelser tidigare i livet har särskilda behov. Det boende där han beviljats placering är specialiserat på ungdomar med neuropsykiatriska diagnoser.

Eftersom en psykisk sjukdom i sig inte är att hänföra till ett socialt nedbrytande beteende så som det avses i 3 § LVU, och det inte heller i övrigt framkommit att det föreligger ett sådant, har kommunen inte visat att M.R:s vårdbehov motsvarar vad som avses i LVU.

A.R.

Kommunen har redogjort för allvarliga händelser som ledde till att A.R. omhändertogs med stöd av LVU och att han under hösten 2016 fick byta placering utifrån svårigheter som uppstått. Den anger att han har ett missbruk och att hans socialt nedbrytande beteende består i svårigheter att hantera känslor och motgångar, bristande empatisk förmåga, avsaknad av skuld och ånger när han ertappas med att ljuga, en bristfällig förmåga att ta ansvar för sitt eget beteende och att han försatt sig i skuld till andra ungdomar.

Att A.R. under 2016 haft ett vårdbehov som motsvarar vad som avses i 3 § LVU finns, mot bakgrund av den mycket allvarliga händelse som föranledde vården, enligt rättens mening inte skäl att ifrågasätta. Det saknas emellertid konkreta uppgifter som visar att ett sådant vårdbehov fortfarande förelåg under det sista kvartalet 2017. De uppgifter kommunen lämnat ifråga om hans svårigheter är generella och vaga och det framgår inte några konkreta omständigheter efter 2016 som tyder på att A.R. har ett socialt nedbrytande beteende. Kommunens uppgift om missbruk kan inte anses visa att hans vårdbehov motsvarar vad som anges i 3 § LVU eftersom det inte framkommer några konkreta uppgifter gällande detta och således inte går att bedöma om han utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas. Kommunen har därmed inte visat att A.R:s vårdbehov under det fjärde kvartalet 2017 motsvarat vad som avses i LVU.

S.H.A.A.

Beträffande S.H.A.A. har kommunen uppgett att hans utagerande beteende har eskalerat under hösten 2017. Placeringen, som han haft sedan hösten 2016, har överlag fungerat bra men han har under den sista tiden mått allt sämre vilket tagit uttryck i att han är utagerande, arg på personal, avviker vid ett flertal tillfällen och är borta nattetid, drar med sig andra ungdomar ut

på kvällen och inte går i skolan. Han har slagit personal med ett knytnävsslag i ansiktet. Han har svårigheter med att förstå sammanhang, svårt med tidsuppfattning och minne, mycket bristande skolgång och ett utagerande beteende som bland annat resulterat i utpressning.

Även om kommunens uppgifter beträffande S.H.A.A. är förhållandevis generella och vaga så framkommer att det skett mycket allvarliga incidenter med våld mot personal och utpressning. Uppgifterna gör, enligt rättens mening, sammantaget sannolikt att S.H.A.A. under det fjärde kvartalet 2017 haft ett sådant socialt nedbrytande som avses i 3 § LVU.

Y.S.M.

Kommunen har uppgett att Y.S.M. har ett socialt nedbrytande beteende som grundar sig i en skör psykisk hälsa. Det framgår att han haft suicidtankar och vanföreställningar och att han under en period vårdats med stöd av lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård. Han har uppgett att han är trött på livet och uppvisat symptom på svår ångest. Han pendlar mycket i humöret. Han har också varit tillbakadragen och svår i kontakten.

Utifrån de uppgifter kommunen lämnat framstår hans svårigheter, som visserligen framstår som allvarliga, främst som symptom på en psykiatrisk problematik. Eftersom symptom på en psykisk sjukdom inte i sig kan anses vara ett socialt nedbrytande beteende har kommunen inte visat att Y.S.M:s vårdbehov motsvarat vad som avses i 3 § LVU.

A.J.

Beträffande A.J. har kommunen uppgett att han ofta känner sig kränkt och upplever att han är ett offer för andras illvilja. Han har vid ett flertal tillfällen blivit arg och påpekat att det är andras fel. Han behöver stöd i att

arbeta med sina relationer till omgivningen och för att motverka sina starka reaktioner på händelser och bristande förmåga att se sin egen del i skeenden. Han har nära till sina känslor och behöver stöd i att hitta bättre sätt att hantera svårigheter. Vid några tillfällen har han skadat sig själv eller sagt att han ska göra det. I september 2017 ledde en incident där A.J. blev mycket arg och slog sönder en bilruta till att han fick omplaceras till ett utredningshem.

Även om kommunens uppgifter beträffande A.J. är förhållandevis generella och vaga så finns vissa konkreta uppgifter om händelser som skett och även mer generella beskrivningar av A.J:s beteende. Trots att de konkreta uppgifterna är få så gör de, enligt rättsens mening, sammantaget sannolikt att A.J. under det fjärde kvartalet 2017 haft ett sådant socialt nedbrytande som avses i 3 § LVU.

Slutsats

Kommunen har sammanfattningsvis beträffande O.H., S.H.A.A. och A.J. gjort sannolikt att det under den aktuella perioden förelegat ett vårdbehov som motsvarar vad som avses i 3 § LVU. Detta innebär att kommunen har rätt till ersättning för sina kostnader för vården av O.H., S.H.A.A. och A.J. Överklagandet ska därmed bifallas i dessa delar och kommunen förklaras ha rätt till statlig ersättning för sina faktiska vårdkostnader för O.H., S.H.A.A. och A.J. under det fjärde kvartalet 2017. Det ankommer på Migrationsverket att som första instans besluta om sådan ersättning med beaktande av eventuella ersättningar som redan lämnats till kommunen för dem.

Beträffande M.A.A., M.H., M.M., M.R., A.R. och Y.S.M. har kommunen inte gjort sannolikt att deras vårdbehov är sådant att det motsvarar vad som avses i 3 § LVU. Kommunen har därför inte rätt till yrkad ersättning och överklagandet ska därmed avslås i övriga delar.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-03).

Lagman

I avgörandet har nämndemännen , och
deltagit. Föredragande har varit förvaltningsrätts-
notarien .

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.